

Социјалне импликације
научно-технолошке
револуције на структуру и
динамику савременог друштва

Социологија
2021&22.

Полазно становиште

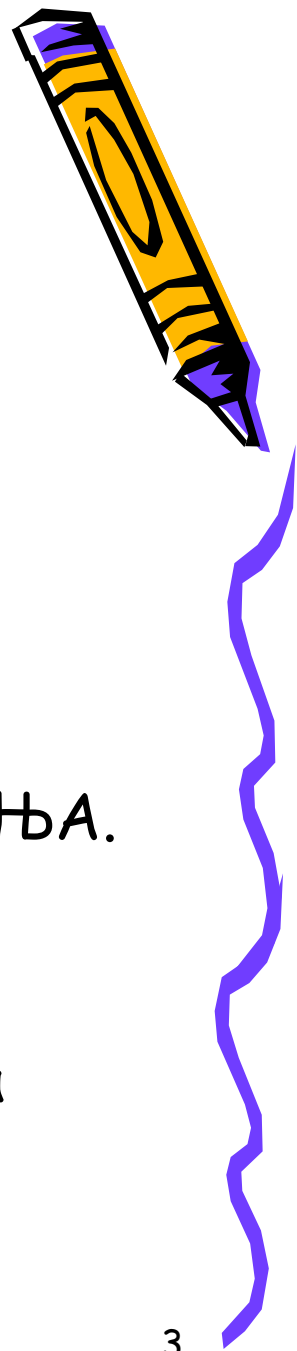

- Прва индустријска револуција започела је открићем Ватове парне машине (1765);
- Друга револуција електричном енергијом (1884);
- Трећа научно-технол. рев. у 20. веку, проналаском атомске енергије (1945), електронског рачунара (први пут конструисан 1946) и дефинисањем основа теорије комуникација и управљања (1947).

КОРЕНИТИ ПРЕОБРАЖАЈ ДРУШТВА-

Научно-технолошка револуција

- је за само четири деценије властитог деловања, после другог светског рата, остварила револуционарни преврат у ТЕХНОЛОГИЈИ, САДРЖАЈУ И КАРАКТЕРУ РАДА, ОРГАНИЗАЦИЈИ РАДА И УПРАВЉАЊА.
- Овде је реч о трајном, све бржем кретању, о струји универзалних и суштинских промена свих производних снага, објективних и субјективних фактора производње. (Р. Рихта 1972.)

МИКРОЕЛЕКТРОНСКА РЕВОЛУЦИЈА

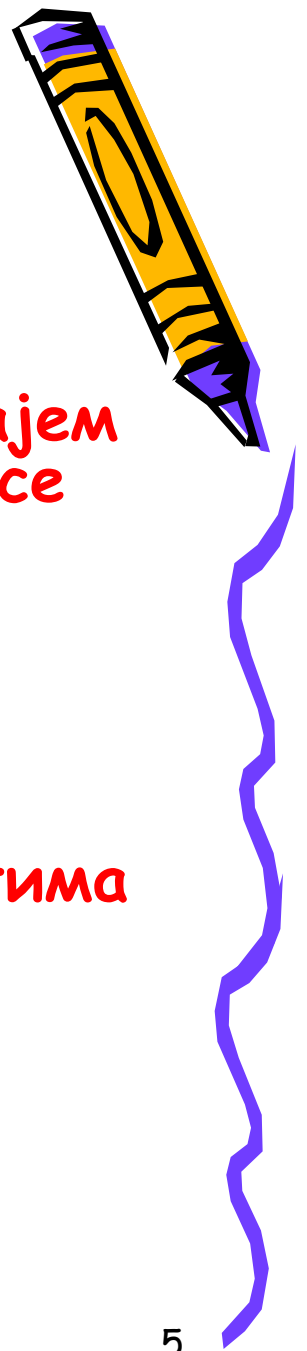

- Микроелектронска револуција омогућила је не само висок прогрес оруђа за рад, већ и промене које су довеле до све већег удела сектора услуга (терцијалне делатности) у привредној структури, затим до скраћења радног дана, променама у запослености, до интелектуализације људског рада, до пораста слободног ванрадног времена и животног стандарда грађана.

(Љ.Митровић, 2003)

Данијел Бел - од индустријске ка сервисној економији

- У последњих тридесет година, под утицајем продора високих технологија непрестано се smanjuje број запослених у примарном и секундарном сектору.
- Чак преко 50% од укупне радне снаге у најразвијенијим земљама запослено је у терцијарном сектору.
- У том смислу, Д. Бел говори о могућностима преласка од индустријске ка сервисној економији.

Промене у професионалној структури радне снаге

- Брзи раст немануелне снаге једна је од најзначајнијих карактеристика у најразвијенијим капиталистичким земљама.
- Увођењем нових технологија процеси роботизације, аутоматизације, и информатизације доводе до промена у квалификационој структури радне снаге, па и до укидање културе засноване на раду и до феномена деквалификације (А. Горц -Крај друштвеног рада, 1982);
- Нова технологија доприноси "човековом изласку из производње, јер је производња диктирана науком и роботиком ослободила раднике света рада и променила њихов положај и улогу;

Наука - непосредна производна снага савременог друштва

У условима научно технолошке револуције наука има квалитативно нови положај:

- Она није пуки део надградње и елемент потрошње већ је постала непосредна производна снага савременог друштва.
- Због тога ће развој производње у будућности све више зависити од положаја науке и примене њених резултата, него ли од количине уложеног рада и средстава.
- Наука се укључује као кључни параметар у расту савремене цивилизације.

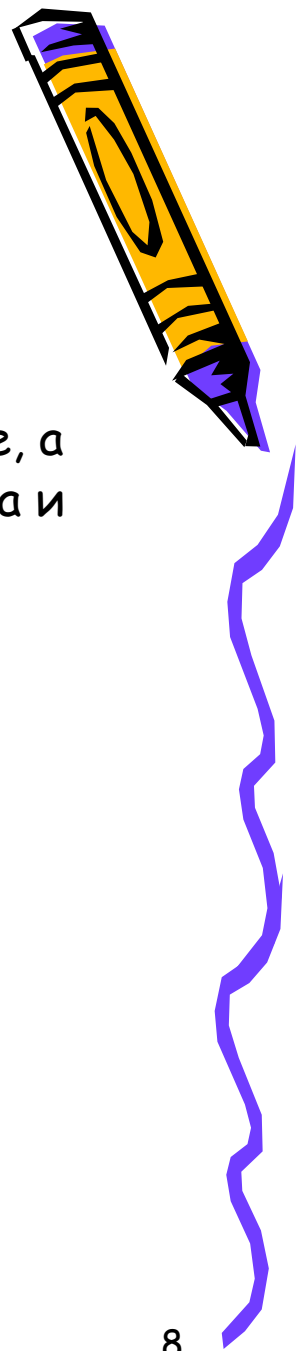

Промене у класној структури савременог друштва (Д. Бел)

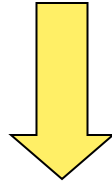
Полазећи од знања као темеља социјалне стратификације, а при том не потцењујући улогу својине, техничких вештина и политичких положаја Д. Бел ДАЈЕ **ШЕМУ СОЦИЈАЛНЕ СТРУКТУРЕ ПОСТИНДУСТРИЈСКОГ ДРУШТВА**

КРОЗ ПРИКАЗ СЛЕДЕЋИХ КЛАСА:

- А) класа стручњака;
- Б) технички и погонски инжењери;
- В) чиновници и продавци;
- Д) занатлије и полуквалификовани радници.

Савремено друштво (развој производних снага)

У нашој савремености наступила је
РЕВОЛУЦИЈА РАДИКАЛНИХ ДРУШТВЕНИХ
ПОТРЕБА већине друштва и човечанства

Основну полугу тог историјског
кретања чине развијене производне
снаге треће научно-технолошке
револуције и сукоб са старим
производним и друштвеним
односима.

Промене у социјалној динамици савременог друштва

Субјект социјалне револуције -
носилац борбе новог демократског је
ПЛУРАЛИЗАМ АКТЕРА и савез
политичких покрета и партија
прогресивне оријентације.

Промене које су настале под
утицајем научно-технолошке
револуције довеле су до проширења
субјекта револуције.

